

MLJEKARSTVO

LIST ZA UNAPREĐENJE MLJEKARSTVA

GOD. XIII

JULI 1963.

BROJ 7

Jedno zasluženno priznanje

Svake godine u čast Dana ustanka naroda Bosne i Hercegovine, Izvršno vijeće SR BiH odaje priznanje pojedinim umjetnicima i naučnim radnicima 27. — julskim nagradama. Nas je posebno obradovala vijest da se ove godine među nagrađenima nalazi i naš istaknuti stručnjak i naučni radnik prof. dr inž. Nikola Zdanovski.

Biografski podaci

Dr inž. Nikola Zdanovski rođen je u Moskvi god. 1895. Diplomirao je na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu 1926. Službovao je kao referent za stočarstvo na Poljoprivrednom dobru »Božjakovina« (1926—40) i kao upravitelj Drž. planinskog gospodarstva i pokusne stanice u Mrzloj Vodici (Gorski Kotar) 1930—1940. Bio je šef Odsjeka za planinsko gospodarstvo u Banovini Hrvatskoj, a od god. 1941. u Ministarstvu seljačkog gospodarstva. God. 1944., po nalogu Mjesne organizacije, napušta Zagreb i prelazi na oslobođeni teritorij, gdje radi u okviru ZAVNOH-a na organiziranju stručne nastave.

Nakon završetka rata šef je Odsjeka za stočarstvo Ministarstva poljoprivrede i šumarstva NRH, zatim upravitelj Instituta za stočarstvo NRH i napokon nastavnik iz Planinskog gospodarstva i Mljekarstva na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu.

Na poziv Saveznog ministarstva poljoprivrede, preuzima god. 1947. dužnost člana matičarske komisije Savezne visoke poljoprivredne škole za planinsko gazdovanje u Sarajevu u zvanju redovnog profesora. Istovremeno preuzima na ovoj školi nastavu iz Planinskog gazdovanja i Mljekarstva.

U toku službovanja na Saveznoj visokoj poljoprivrednoj školi za planinsko gazdovanje, Poljoprivredno-šumarskom fakultetu, odnosno Poljoprivrednom fakultetu, pored nastavničkih dužnosti, profesor Zdanovski je biran tri puta za dekana i jedanput za prodekana, a god. 1950. bio je član matičarske komisije Veterinarskog fakulteta i od njegova osnutka predavao je Mljekarstvo.

Od osnivanja katedri na Poljoprivrednom fakultetu prof. Zdanovski je stalno biran za šefa Stočarske katedre. Od god. 1952. do danas je predsjednik

Drug Voja Čolović, predsjednik Republičkog fonda za dodjeljivanje nagrada za umjetnička djela i naučni rad, podjeljuje prof. dru N. Zdanovskom diplomu i nagradu.

Komisije za naučnoistraživački rad Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, kao i glavni redaktor edicije »Radovi Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu«.

Osnivanjem Naučnog društva NR BiH, prof. Zdanovski postaje redovan član ovog Društva, vršeći povremeno dužnost sekretara Odjeljenja za privredno-tehničke nauke, a u periodu 1959—61. obavlja dužnost sekretara Društva.

Društveno-politička aktivnost

Društveno-politička aktivnost N. Zdanovskog zacrtana je na početku rata, aktivnom saradnjom s NOP-om.

God. 1950. biran je za prvog predsjednika Udruženja univerzitetskih nastavnika i naučnih radnika u Sarajevu. Od god. 1954. pa do 1960. neprekidno je biran za člana Savjeta Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, a 1958. i 1959. za člana Univerzitetskog Savjeta u Sarajevu. God. 1961. izabran je za predsjednika Jugoslavenskog društva za proučavanje i unapređenje mljekarstva.

Naučnoistraživačka djelatnost

U toku svog rada, N. Zdanovski saradivao je s mnogim časopisima na redakcijskim poslovima. Prvi rad iz oblasti mljekarstva objavio je još god. 1927. u *Gospodarstvenom listu* — Zagreb. Suradivao je u »Mljekarskom listu« i časopisu »Mljekarstvo«, od početka njegova izlaska (1951) i kao član redakcionog odbora aktivirao suradnju u časopisu s područja SR BiH. Dosad je napisao i objavio 136 naučnih, stručnih i dr. radova iz oblasti stočarstva, planinskog gazdovanja i posebno iz mljekarstva.

Iz veoma opsežne istraživačke tematike, koja ispunjava djelatnost prof. Zdanovskog, posebno treba izdvojiti skupinu radova koja obrađuje probleme planinskog mljekarstva. U njima je obuhvaćeno istraživanje naših autohtonih mlječnih proizvoda. Tako su u knjizi »Ovčje mljekarstvo« po prvi put u našoj stručnoj literaturi sistematski prikazani mlječni proizvodi iz ovčjeg mlijeka. Ovaj i drugi radovi iz oblasti ovčjeg mljekarstva afirmirali su N. Zdanovskog i izvan granica naše zemlje te predstavljaju doprinos svjetskoj naučnoj literaturi. G. Mocquot, jedan od vodećih mljekarskih stručnjaka u svijetu, u svom radu »Technology of ewes'milk and goats'milk products« citirajući autore iz cijelog svijeta, koji su obrađivali problem iskorišćavanja ovčjeg mlijeka, stavlja Zdanovskog na prvo mjesto.

Nadalje je prof. Zdanovski razradio metodiku ispitivanja naših autohtonih mlječnih proizvoda i time utro put daljem ispitivanju na ovom području. Može se slobodno reći da je njegovom zaslugom nikla posebna škola koja okuplja više mladih stručnjaka i naučnih radnika širom naše zemlje. Osnovna karakteristika ove škole je ispitivanje domaćih mlječnih proizvoda, prvenstveno u planinskim rejonima Jugoslavije u svrhu usavršavanja njihove tehnologije i standardizacije proizvodnje.

Posebnu aktivnost prof. Zdanovski usmjerio je na uzdizanju mladih stručnih i naučnih kadrova iz oblasti mljekarstva. Tako je bio rukovodilac pri izradi 5 doktorskih disertacija, a u više navrata i član komisije prilikom odbrana disertacija.

Na kraju treba istaći da je u toku 35-godišnjeg naučnog rada prof. Zdanovski prikupio obilnu naučnu građu i da neumorno radi na užoj i široj stručnoj i naučnoj problematici.

Uredništvo